

عنوان:

بررسی میزان بقا بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال در استان کرمان طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵

استاد راهنما:

دکتر محسن رضائیان

پژوهش و نگارش:

الهام هاشمی پور

آذر ۹۸

چکیده

مقدمه: امروزه مهمترین مسایل بهداشتی جهان بیماری های غیرواگیر هستند. در طی سال های اخیر، سرطان بعد از بیماری های قلبی - عروقی دومین عامل مرگ از بیماری های مزمن را به خود اختصاص داده است. از بین فهرست طولانی سرطان ها، سرطان کولورکتال سومین سرطان شایع در سطح جهان است. در کشور ایران نیز سرطان کولورکتال بدون در نظر گرفتن سرطان های ملانومی پوست چهارمین سرطان شایع در مردان و دومین سرطان شایع در زنان می باشد. با توجه به شیوع نسبتا بالای سرطان کولورکتال در جمعیت ایرانی و از آنجایی که اولین اصل در پیش برآورد میزان بقا بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال در استان کرمان در طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ طراحی و اجرا شد.

روش اجرا: داده های مربوط به بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال از ۴ مرکز دانشگاهی ثبت سرطان جمع آوری شد. در این مطالعه ۱۷۰۵ بیمار مبتلا به سرطان کولورکتال که در طی ۱ فروردین ۱۳۸۶ الی ۱۲ اسفند ۱۳۹۵، براساس تشخیص قطعی سرطان کولورکتال در مراکز ثبت سرطان شناسایی شده بودند از نظر وضعیت حیاتی مورد پیگیری قرار گرفتند. داده هایی که در این مطالعه مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند شامل: سن، جنسیت، منطقه سکونت (شهر/روستا)، سطح تحصیلات، وضعیت تاهل، تاریخ تشخیص قطعی بیماری، محل قرارگیری تومور، درجه تمایز داده های مربوط به مرگ بیماران بود. همچنین ارتباط هر یک از متغیرهای اختصاصی تومور بر بقا بیماران براساس مراحل تشخیصی بیماری سنجیده شد. برای مشخص نمودن ارتباط هر یک از متغیرهای وابسته به سرطان کولورکتال (CRC)، اعم از دموگرافیک و بالینی با وضعیت بیمار (فوت، حیات) از آزمون chi-square استفاده شد. آزمون Log-rank برای ارزیابی تفاوت در میزان بقا گروه های مورد بررسی، بکار برده شد. برای مشخص نمودن ارتباط فاکتورهای وابسته به سرطان کولورکتال، با بقا بیماران

از روش آنالیز تک متغیره و مدل مخاطرات تناسبی Cox استفاده شد. داده ها با استفاده از روش های استاندارد سازی و نسخه ۹/۱ نرم افزار SAS آنالیز شد. سطح معنی داری در آزمون ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: در این مطالعه، داده های مربوط به ۱۷۰۵ بیمار مبتلا به سرطان کولورکتال طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ مورد ارزیابی قرار گرفت. از این تعداد، ۹۲۹ نفر (۵۴/۵٪) مرد و ۷۷۶ نفر (۴۵/۵٪) زن بودند. میانگین و انحراف معیار سن بیماران 60.71 ± 15.39 سال و در محدوده ۱۰-۱۰۰ سال قرار داشتند. از بیماران مورد بررسی، ۹۱۶ نفر (۵۳/۷٪) فوت کرده اند و ۷۸۹ نفر (۴۶/۳٪) تا پایان مطالعه زنده بودند. در این مطالعه، میانه بقا ۵ ساله کلی بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال ۶۱/۰ ماه برآورد شد. طبق سیستم مرحله بندی تومور، میزان بقا در مرحله Local، به طور معنی داری بالاتر از مرحله Regional و Distant بود ($P < 0.001$). همچنین منحنی های بقا در هر ۳ مرحله بیماری، بقا بهتری برای تومور با درجه پایین نسبت به درجه بالا نشان داد ($P < 0.001$). بقا در بیماران تحت درمان جراحی بالاتر از شیمی درمانی بود ($P < 0.001$) با افزایش سن از میزان بقا بیماران برحسب جنسیت نشان نداد ولی بقا در زنان بالاتر از مردان بود. میزان بقا ۵ ساله در بیماران ساکن منطقه شهری بالاتر از ساکنین منطقه روستایی بود ($P < 0.013$). اختلاف آماری در میزان بقا بیماران براساس وضعیت تاهل معنی دار بود ($P < 0.001$). همچنین با افزایش سطح تحصیلات بر میزان بقا بیماران افزوده شد ($P < 0.001$).

نتیجه گیری: ما با استفاده از داده های ثبت شده در سیستم های ثبت سرطان بر پایه جمعیت اطلاعات مفیدی برای آنالیز داده های بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال و برآورد میزان های بقا طبق مراجع تعریف شده بیماری به دست آوردیم. از آن جایی که میزان بقا سرطان ها یکی از آیتم های کلیدی برای ارزیابی اثربخشی خدمات سرطان است. از نتایج حاصل جهت تعیین راهکارهای موثر برای اجرای برنامه های غربالگری سرطان های روده بزرگ و تدوین برنامه های آموزشی اثربخش جهت ارتقا سطح آگاهی جامعه و اهمیت برنامه های غربالگری به منظور تشخیص زودرس سرطان کولورکتال به کار گرفته شد.

واژگان کلیدی:

colorectal cancer (CRC), survival rate, Kaplan-Meier, Hazard ratios(HRS),
confidence intervals (CIs)